

ବିବେକ ଚଉତିଶା

ଶ୍ରୀ ହୋମନାଥ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀଙ୍କ କବିତା

ବିରଚିତ

ଛଅ ପଇସା ମାତ୍ର

ବିବେକ ଚଉତିଶା

(ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳବାଣୀ)

କହଇ ବିବେକ ମନକୁ ସାଇ,
କୁଆଡ଼େ ବୁଲୁଛି ହୋଇଣ ବାଇ ।
କେତେକାଳ ବୁଲୁଥିବୁ ଏପରି,
କାଳ ଯେବେ ଘୋଡ଼େ ନେବ ଓଟାରି ।

କି ହେବ ତୋ ଦଶା,
କିଏ ସେ ସେକାଳେ ହେବ ଭରସା । ୧ ।

ଖଣ୍ଡିବୁଟି ଯେବେ ଦୁଃଖକଟଣ,
ଖିଆଇ ନ ମଣ ମୋର ଭାଷଣ ।
ଖଟିଛୁ ଯାହା ପାଇଁ ଦିନରାତି,
ଖଟିଆ ରଖିଛନ୍ତି ସେ ପାଇତ ।

ଖସି ଗଲେ ଆସୁ,
ଖଣ୍ଡି ନ ଶାରିରୁ ଦଇବ ଦାଉ । ୨ ।

ତେ କାଳର ଯେ ଅତି କୁଟିଳ,
ଗତ ଆଗତ ମନରେ ନ ଭ୍ରାଳ ।
ଗଞ୍ଜି ନ ହୁଅ ଏ ଭବ ସମ୍ପଦେ,
ଗମିବୁ ଯେବେ ସେ ଦରମପଦେ

ଗତ ଆୟୁକାଳ,
ଗଲେ ଯେପରି କଣା ଘଟୁ ଜଳ । ୩ ।

ଘଡ଼ିକେ ସବୁ ହୋଇବ ଅନ୍ଧାର,
ଘେନିଯିବେ ଦୁଇଟଣ ଯମର ।
ଘନ ଅନ୍ଧାର ନରକଗାତରେ,
ଘାଣ୍ଟିବେ ପକାଇ ଅତି ନିଷ୍ଠୁରେ ।

ଘେନାଇ କହିଲେ,
ଘେନିବେ ନାହିଁଟି କାକୁଡ଼ ତଳେ । ୪ ।

ଅନେକ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ତୋର ଗୁକର,
ଅନବରତ ତୋଠାରେ କିଙ୍କର ।
ଅସୁପତି ହୋଇଅଛୁ ଗର୍ବରେ,
ଅଶେଷ ପୂଜା ପାଉଛୁ ମୋହରେ ।

ଆତଙ୍କ କାଳରେ,
ଆଣି ପାରିବେ କି ସୁଖ ସେ ବାରେ । ୫ ।

ଚନ୍ଦ୍ରଚନ୍ଦ୍ରା ପରି ସହନନ,
 ବକବକଥା ଭୁଷଣ ବସନ ।
 ଚପଳା ପରି ନୟନର ଠାଣି,
 କଳା ଭର୍ତ୍ତିରଥ ପିକରବାଣୀ ।

ଚଞ୍ଚଳ ସକଳ,
 ଚଞ୍ଚଳା ପରି ହୋଇବ ବିକଳ । ୨ ।

ଛଅଟି ଅରି ତୋର ସେନାପତି,
 ଛକବାକରେ ଘଟାନ୍ତି ବିପତ୍ତି ।
 ଛୁନିଥା ହୋଇଯାଉ ତାଙ୍କ ତେଜେ,
 ଛଳି ତୋତେ ସୁଖ ଭୋଗନ୍ତି ନିଜେ ।

ଛଳରେ ତାଙ୍କର,
 ଛନ୍ଦି ହୋଇ ରହିଅଛୁ ପାମର । ୩ ।

ଜଳାଇ ଦିଅଇ ଅତନୁ ତନୁ,
 ଜଳ ଜଳ ଶଦ୍ଧି ବାହାର ତନୁ ।
 ଜିଣଇ ସହଜେ ତୋତେ ଅଶିରେ,
 ଜଡ଼ିଯାଉ ତୁମ୍ଭ ସେହି ଫଳରେ ।

ଜୀବନର ତୃଷା,
 ଜଳକା ନୟନେ ନ ଦିଶେ ଦଶା । ୪ ।

ଝଲସାଇ ଦିଏ ରକ୍ତ ଅଧୀରେ,
 ଝୁଙ୍କା ଧରି କାମ କରେ ଅଗିରେ ।
 ଝଞ୍ଜାବାତ ପରି କିଛି ନ ଚିନ୍ତି,
 ଝଡ଼ାଇ ଦିଏ ବନ୍ଧୁ ସ୍ନେହ ପ୍ରୀତି ।

ଝଙ୍କାର ଘୋଷର,
 ଝଟିତ କରେ ହିଂସା-ଜର-ଜର । ୯ ।

ଅଳ୍ପ ଦିନରାତି ଲୋଭରେ ମାତି,
 ଅଣଆୟତ୍ତ ହେଉଛି ତୋ ମତି ।
 ଅକର୍ମ କରମ ସକଳ ହୁଅ,
 ଅଗର ବିଷୟ ସତତ ଲୋଭୁ ।

ଅଛଇ କି କେହି,
 ଅଦେଇ ଦନିଆ ଗରବ ବହି । ୧୦ ।

ଟାଣ ଧରିଛୁ ତ ମାହୁଣୀରେ ପଡ଼ି,
 ଟାଣିବ କାଳ ସେହି ଫାଳ ଭିଡ଼ି ।
 ଟାଉଲି କରୁଥିବେ ତୋତେ ଜନେ,
 ଟାଳିବାକୁ କେହି ନ ଥିବେ ଜଣେ ।

ଟଳି ଯିବ ସବୁ,
 ଟହଲ ମହଲ ସକଳ ଗବ । ୧୧ ।

ଠକୁଛୁ ନିଜ ବଡ଼ମା ବଖାଣି,
ଠକାର କରି ପର ଦୋଷ ଗୁଣି ।
ଠଉରି ପାରୁ ନାହୁଁ କାଳ ଗତି,
ଠିକେ ହାବୁଡ଼ି ଯିବ ତୋର କତି ।

ଠକ ଠକ ହେବୁ,
ଠିକ କଥାମାନ ପାଶୋର ଦେବୁ । ୧୬ ।

ଡଗଡ଼ ଯେଉଁ ନୟନ ଡରାଟି,
ଡରାଏ ତୋତେ ତାର ପରିପାଟି ।
ଡୋର ପରି ନାନା ଶୋଭାସମ୍ଭାର,
ଡାକି କରାଇବ କି ନାରଖାର ।

ଡକା ପାରୁଥିବୁ,
ଡହକ ପଡ଼ଇ ପରି ହୋଇବୁ । ୧୭ ।

ଢଳ ଢଳ ତୋର ରସନାଲଳ,
ଢୋକିବାକୁ ସଦା ମଧୁ ଚଞ୍ଚଳ ।
ଢଳି ପଡୁଥିବୁ ତାର ବେଭାବେ,
ଢମ ପଣକୁ ଦେଖାଇ ବାହାରେ ।

ଢଳି ଯିବ ଅମ୍ଭୁ,
ଢାଳି ନ ପାରବୁ ଢାହାର ଦାଉ । ୧୮ ।

ଅମୃତ ପରି କଣ୍ଠିରସାୟନ,
 ଅସାରସାର ସୁମଧୁର ଗାନ ।
 ଅଶ୍ରୀଏ ଯଶିକ ପରମତୋଷ,
 ଅଟଇ ତାହା ଜୀବନର ବିଷ ।

ଆଶଇ ଓଟାଇ,
 ଆଶା-ମୟାବଳା କୁରଙ୍ଗ ପରି । ୧୫ ।

ତୁଳାର ଶେଷ ପଲଙ୍କ ଶୟନ,
 ତେଲ ସୁବାସିତ ତୁଆ ଚନ୍ଦନ ।
 ତପତ ଚମକୁ କଲେ ଶୀତଳ,
 ତାପ ହରିବ କି ହେବ ବିକଳ ।

ତରଳାକ୍ଷୀସଙ୍ଗ,
 ତାର ପାରିବ କି ଭବତରଙ୍ଗ । ୧୬ ।

ଅୟ ନ ରହଇ ବାଳକ ଚିତ୍ତ,
 ଥର ଥର ହୁଏ ଦତ୍ତ ଗୁଡ଼ ।
 ଅୟ କରି କିଛି କରି ନ ପାରେ,
 ଥକା ମାରି ସଦା କୃଥା ବିରୁଦ୍ଧେ ।

ଅୟ ଧରେ ନାହିଁ,
 ଥରକୁ ଥର ଅପଥେ ଗମଇ । ୧୭ ।

ଦେହର ଠାଣି ଲବଣ୍ୟବିଭୂତ,
ଦେଖାଇ ହୁଅନ୍ତି ସୁବସୁବତା ।
ଦମ୍ଭରେ କହନ୍ତି ଗମ୍ଭୀର ବାଣୀ,
ଦଇଦ ଦଣ୍ଡକୁ ତଳେ ନ ମଣି ।

ଦଣ୍ଡକରେ ଯମ,
ଦିଅଇ ଲିଭାଇ ବୁଦ୍ଧବୁଦ ସମ । ୧୮ ।

ଧକ ଧକ ହୁଏ ହୁଅ ବୁଢ଼ାର,
ଧର ଧର ବୋଲି କରେ ଚିତ୍କାର ।
ଧନମାନ ନ ଦିଅନ୍ତି ସମ୍ମାନ,
ଧୂକାର କରନ୍ତି ନିଜ ସନ୍ତାନ ।

ଧକଶକ ବେଳେ,
ଧରମ ଦଣ୍ଡକୁ କିଛି ନ ମିଳେ । ୧୯ ।

ନ ଆଶେ ଧନ ମନରେ ତୃପ୍ତି,
ନାନା ଜଞ୍ଜାଳେ ଭରମାଏ ମତି ।
ନ ପୂରେ ଯେତେ ବଢ଼ୁଥିଲେ ସଧ,
ମାତି ସଥମାନ କରେ ନିରୋଧ ।

ନ ଲଗାଏ କେହି,
ନରକନାଶନ ଧରମ ପାଇଁ । ୨୦ ।

ପଦ୍ମ-ପତର-ମାର ପରି ଆସୁ,
 ପଳାଇବ ଦିନେ ପରାଣ ବାସୁ ।
 ସନ୍ତ ହୋଇବ ସକଳ କାମନା,
 ସରଲୋକେ ଦେବ ବହୁ ଯାତନା ।

ପରାପୁର ପଦ,
 ପରଚିବ ନାହିଁ ଲଭିବ ଖେଦ । ୨୧ ।

ଫରଫର ସିନା ଗୋରୁ ଚମଡ଼ା,
 ଫାଡ଼ ଦେଖ ତାହା କପରି ଗଡ଼ା ।
 ଫାଟିଯିବ ନାକ ତାର ଗନ୍ଧରେ,
 ଫାଟିବ ହୃଦୟ କଲବଲରେ ।

ଫାଶ ଦେହ ଜାଣି,
 ଜାଣି କାଠରେ ଝୁଲୁଏ ଜୀବନ । ୨୨ ।

ବସୁଧାକୁ ମଣୁଛୁ ସୁଖମୟ,
 ବୃଥାରେ ଶୟ କରୁଛୁ ସମୟ ।
 ବୁଝିପାରୁ ନାହିଁ ସ୍ୱପାର କ୍ରମ,
 ବାହୁଲ ପରି ବିଷୟେ ନ ଭ୍ରମ ।

ବିଷମ ଏ ପଥ,
 ବିଷୟୀ ଜନ ହୁଅଇ ବିପଥ । ୨୩ ।

ଭବ ଦୁଃଖମୟ ଭାବ ସାଧବେ,
ଭରସା ନ ରଖି ଶୃଙ୍ଗୀ ବିଭବେ ।
ଭ୍ରମି ଦନେ ନିରଜନେ ବରାଗେ,
ଭ୍ରଷଣ ଇନ୍ଦ୍ରୀୟ ଦମି ସରାଗେ ।

ଭଦ୍ରପାଶାବାର,
ଭୟ ନ କରି ହେଉଛନ୍ତି ପାର । ୨୪ ।

ମଣୁକୁ ସରଗ ହେବୁ ପ୍ରାପତ,
ମକାର ଆଦର ଅନବରତ ।
ମେଣ୍ଟିଯିବ ଦନେ ସବୁ ଶରଧା,
ମଣିବୁ ପରାଣକୁ ଛୁର ସଦା ।

ମରଣର ପରେ,
ମାଡ଼ ଦେବେଟି ନେଇ ନରକରେ । ୨୫ ।

ଯାଉଛି ଅନୁସରି କାହା କଥା,
ଯିବ ଜୀବନ, ସବୁ ହେବ ବୃଥା ।
ଯଦି ଲଭିବୁ ଚିର ସୁଖଶାନ୍ତି,
ଯଶ ଗଉରବ ପରମ ପ୍ରୀତି,

ଯଦନିକା ପରେ,
ଯିବୁ ଭବର ଦେଖି ମୋତେ ଥରେ । ୨୬ ।

ରହୁଛି ଯେତେ ଦିନ ଦେହ ବୁଦ୍ଧି,
 ରଖି ପାଳୁଥିବୁ ବେଦର ବିଧି ।
 ରକ୍ଷା ପାଇବୁ ଗଲେ ସେହୁ ପଥେ ।
 ରଜନମ ବୁଦ୍ଧି ନିଏ ଅପଥେ ।

ରକ୍ଷଣ-ଲଗାମ,
 ରଖିଛୁ ଟାଣି ନୁହ ପଥଭ୍ରମ । ୨୭ ।

ଲଙ୍ଘିବୁ ଯେବେ ମୋର ଉପଦେଶ,
 ଲଙ୍ଘି ନ ପାରି ହୋଇବୁ ନିରାଶ ।
 ଲୟ ହେଉଥିବ ବହୁ ଜନମ,
 ଲଭି ନ ପାରିବୁ ନର ଜନମ ।

ଲୟ ନ ପାଇବୁ,
 ଲାଳାମୟ-ଭବକୂଳେ ସନ୍ତରା । ୨୮ ।

ବିଷୟବିଷେ ହୋଇ ଜରଜର,
 ବିସୋରି ଯାଉଛୁ ପରମେଶ୍ଵର ।
 ଦସିଛୁ ତାଙ୍କ ବାଣୀ ଧରି ମୁହଁ,
 ବିଶ୍ଵଜନ ହୁଏେ ଉଦ୍ଧାର ପାଇ ।

ବିଶ୍ଵାସରେ ତୁମ୍ଭେ,
 ବିଷମ ସଂସାର ପାଇବୁ ହାତ । ୨୯ ।

ଶୋଇଛୁ ନ ଚିନ୍ତା ମୋହର କଥା,
 ଶେଷରେ ପାଇବୁ ଅନେକ ବ୍ୟଥା ।
 ଶେଷ ନିଶ୍ୱାସ ଥାଉଁ ଭଗବାନ,
 ଶାନ୍ତ ମନରେ କର ତୁ ଧ୍ୟାନ ।

ଶମନ କରାଲ,

ଶଙ୍କି ଯିବ ଦୁର୍ଲ୍ଲ ଦୋଇ ବିଫଳ । ୩୦ ।

ସହ ନ ପାରି ତୋହର କଷଣ,
 ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅଛୁ ମୁଁ ଅନୁଷଣ ।
 ସତତ ତୋତେ ଦେଖାଏ ସତ୍‌ସଥ,
 ସରାଗେ ଅନୁସର ସେହୁ ଘଥ ।

ସରଗ-ବରୁଡ଼,

ସରଜି ପାରଇ ତୋହର ପ୍ରତି । ୩୧ ।

ସଂଚିତ ବହୁ ପୁଣ୍ୟ ଫଳବଶେ,
 ସକଳ କାମ କରିବା ସକାଶେ ।
 ସୃଜିଲେ ନର-ଦେହ ଭଗବାନ,
 ସମର୍ଥ ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀଚରଣେ ମନ,

ସେବିଲେ ସତତ,

ସଦାସା ଚୁଟିବ ଭବଦୁରିତ । ୩୨ ।

ହୁଏ କାନ୍ଦର ଅଟଇ ଭୁବନ,
ହୁଏରେ ଯଦି କାଟିବ ଜୀବନ ।
ହରଷଭରେ ମୋତେ ଅନୁସର,
ହେବ ଜନମ ମରଣଟି ଦୂର ।

ହେବ ନିରାପଦ,
ହରଷେ ଲଭିବ ପରମପଦ । ୩୩ ।

କ୍ଷୀଣ ହେଲା ଆତ୍ମ ଦନକୁଦନ,
କ୍ଷମା ପାଗରଙ୍କୁ କର ପୂଜନ ।
କ୍ଷିତରେ କେହି ହେବ ନାହିଁ ସାହା,
କ୍ଷମିବାକୁ ଅଛନ୍ତି ଚଉବାହା ।

କ୍ଷମା ପାରିବାର,
କ୍ଷମି ସୋମନାଥେ କର ଭଜାର । ୩୪ ।

ସମାପ୍ତ ।

ଶ୍ରୀ ରାଧାନାଥ କୋ-ଅପରେଟିଭ ପ୍ରେସରେ
ପ୍ରିଣ୍ଟର ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ପାଠିପାଳ ଦ୍ଵାରା ମୁଦ୍ରିତ ।

୧୯୪୦

ପ୍ରକାଶକ:—

ଶ୍ରୀ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ପୁସ୍ତକାଳୟ

ବାଲୁବଜାର—କଟକ ।
